

ΜΗΝ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

ἔχων ἡμέρας Τριάκοντα μίαν
ἥ ἡμέρα ἔχει ὥρας 9 καὶ ἡ νύξ ὥρας 15

1. Σάββατον. Ναούμ τοῦ προφήτου (700 π.Χ.). Φιλαρέτου τοῦ ἐλεήμονος († 792), Θεοκλήτου ἀρχιεπ. Λακεδαιμονίας.

Ἡ ἀκολουθία τοῦ Σαββάτου με ἀλληλοῦα εἰς τὸν ὄρθρον (βλέπε ἔμπροσθεν εἰς τὰς γενικὰς τυπικὰς διατάξεις §§45-51) καὶ τὰ 8 νεκρώσιμα εὐλογητάρια. Ἀπόστολος: ἡμέρας, Σαβ. κς' ἔβδ. ἐπιστ. (Γαλ. γ' 8-12)· Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαβ. ια' ἔβδ. Λουκᾶ (Λκ. ιβ' 32-40).

2. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΚΣ' (ΙΔ' ΛΟΥΚΑ). Ἀββακούμ προφήτου (700 π.Χ.). Θεοφίλου ὀσίου († 251), Μυρότης μάρτυρος (δ' αἰ.). Ἦχος α', ἑωθινὸν δ'.

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον «Ἀπόστολοι, μάρτυρες», Δόξα, «Μνήσθητι, Κύριε»· κοντάκιον «Ὡς ἀπαρχάς».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον.

Εἰς τὸ «ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ», ἀναστάσιμα 7 καὶ τοῦ Μηναιίου προσόμοια 3, Δόξα, Καὶ νῦν, «Τὴν παγκόσμιον δόξαν».

Εἰσοδος, «Φῶς ἰλαρόν», τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας.

Ἀποστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον αὐτῶν «Ἰδοὺ πεπλήρωται».

Ἀπολυτικίον «Τοῦ λίθου σφραγισθέντος», Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον «Τοῦ Γαβριήλ».

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν ν' ψαλμὸν ὁ τριαδικὸς κανὼν τοῦ ἤχου, τὰ τριαδικὰ «Ἄξιον ἐστί», τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἤχου.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὸ ἀπολυτίκιον δις (μετὰ τοῦ Δόξα), Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα κατὰ σειρὰν καὶ τὰ εὐλογη-
τάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (δ΄) μετὰ πάσης τῆς συνήθους τά-
ξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος (μετὰ τῶν εἰρμῶν) καὶ ὁ τοῦ
Μηναίου (ἄνευ εἰρμῶν)· ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς τὸ μεσῶδιον τοῦ Μη-
ναίου κάθισμα καὶ τὸ θεοτοκίον· ἀφ΄ ε΄ τὸ ἀναστάσιμον κο-
ντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὸ συναξάριον.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «Χριστὸς γεννᾶται»· «Τὴν τιμιωτέ-
ραν», «[Μεγάλυνον ψυχὴ μου...] Μυστήριον ξένον».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἅγιος Κύριος», τὸ δ΄ ἀναστάσιμον
«Ταῖς ἀρεταῖς ἀστράψαντες» καὶ τὸ θεοτοκίον αὐτοῦ.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ ἀναστάσιμα 8, Δόξα, τὸ δ΄ ἑωθινὸν
«Ὁρθρος ἦν βαθύς», Καὶ νῦν, «Ὑπερευλογημένη». Δοξολο-
γία μεγάλη, «Σήμερον σωτηρία».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ μετὰ μα-
καρισμῶν] (βλέπε ἔμπροσθεν, γεν. τυπ. διατάξεις §§64-66).

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ ἀπολυτικά «Τοῦ λίθου σφραγισθέ-
ντος» καὶ τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Ἡ παρθένος σήμερον τὸν
προαιώνιον Λόγον».

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος: Κυρ. κς΄ ἐπιστ., «Ὡς τέκνα
φωτὸς περιπατεῖτε» (Ἐφес. ε΄ 8-19)· Εὐαγγέλιον: Κυρ. ιδ΄
Λουκᾶ, «Ἐγένετο ἐν τῷ ἐγγίξειν τὸν Ἰησοῦν εἰς Ἱεριχῶ» (Λκ.
ιη΄ 35-43).

Εἰς τὸ Ἐξαιρέτως «Ἄξιον ἐστίν».

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ «Αἰνεῖτε»· «Εἶδομεν τὸ φῶς», καὶ τὰ λοιπὰ
τῆς λειτουργίας ὡς συνήθως.

3. Δευτέρα. Σοφονίου προφήτου (665-605 π.Χ.). Ἀγγελῆ νεο- μάρτυρος τοῦ Ἀργείου τοῦ ἐν Χίῳ ἀθλήσαντος († 1813).

Διὰ τὰς ἐν καθημερινῇ ἀκολουθίας μετὰ Παρακλητικῆς
βλέπε ἔμπροσθεν εἰς τὰς γενικὰς τυπικὰς διατάξεις (§§1-32).
Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. κς΄ ἐβδ. ἐπιστ. (Α΄ Τιμ. ε΄ 1-10)·
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. ιβ΄ ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. κ΄ 27-44).

4. Τρίτη. † Βαρβάρας μεγαλομάρτυρος († 306), Ἰωάννου ὁσίου τοῦ Δαμασκηνοῦ († 760). Σεραφεῖμ Φαναρίου ἱερομ. († 1601).

Εἰς τὴν θ´. Ἀντὶ ἀπολυτικίου καὶ κοντακίου, τὰ τροπάρια τῆς ὥρας.

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ὡς ἔχει ἐν τῷ Μηναίῳ. Μετὰ τὰ ἀπόστιχα καὶ τὸ Δόξα τοῦ ἑσπερινοῦ, Καὶ νῦν, «*Θεοτόκε, σὺ εἶ ἡ ἄμπελος... μετὰ τοῦ ὀσίου...*» (Παρακλ., ἤχ. πλ. β´, Τετ. ἑσπέρας). [Εἰς τὸ μεσονυκτικόν, τὸ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὸν τῆς ἁγίας μετὰ τοῦ θεοτοκίου (ἐὰν ὑπάρχουν εἰς τὸ Μηναιῶν)]. Ἀπολυτίκια, τῆς ἁγίας «*Βαρβάραν τὴν ἁγίαν*», Δόξα, τοῦ ἁγίου «*Ὁρθοδοξίας ὀδηγέ*», Καὶ νῦν, «*Ὁ δι´ ἡμᾶς γεννηθεῖς*». Εἰς τὸν ὄρθρον κανόνες, ὁ μικρὸς παρακλητικὸς τῆς Θεοτόκου καὶ ὁ ἐν τῷ Μηναίῳ κοινὸς τῶν ἁγίων. Καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ «*Χριστὸς γεννάται*». Ἐξαποστειλάρια μετὰ θεοτοκίου καὶ στιχηρὰ εἰς τοὺς αἴνους μετὰ τῶν Δόξα, Καὶ νῦν αὐτῶν, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Δοξολογία μεγάλη καὶ τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἁγίας «*Βαρβάραν τὴν ἁγίαν*».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπολυτίκια τῆς ἁγίας, τοῦ ὀσίου καὶ τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «*Ἡ παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον Λόγον*». Ἀπόστολος: τῆς ἁγίας, Πέμ. ιε´ ἔβδ. ἐπιστ., «*Πρὸ τοῦ ἐλθεῖν τὴν πίστιν*» (Γαλ. γ´ 23-δ´ 5). Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Δευτ. ιε´ Ματθ., «*Ἠκολούθει τῷ Ἰησοῦ ὄχλος πολὺς*» (Μρ. ε´ 24-34). Κοινωνικὸν «*Εἰς μνημόσυνον*».

Σημείωσις. Ὅπου ἐφορτάζεται ἐπισημότερον ἡ ἁγία Βαρβάρα, ἡ ἀκολουθία αὐτῆς ψάλλεται ἐξ ἰδιαίτερας φυλλάδος. Ἐὰν τυχὸν τὸ Μηναιῶν παραθέτῃ τὴν τάξιν τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ ὄρθρου, ἀναγινώσκεται Εὐαγγέλιον τῆς ἁγίας, Σαβ. ιζ´ ἔβδ. Ματθ., «*Ὁμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν*» (Μτθ. κε´ 1-13).

5. Τετάρτη. † Σάββα ὀσίου τοῦ ἡγιασμένου († 532). Διογένους μάρτυρος.

«Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ὡς ἔστι διατεταγμένη ἐν τῷ Μηναιῳ» (Τ.Μ.Ε. 5 Δεκ. §1)

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον.

Εἰς τὸ «*ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ*» τὰ 3 προσόμοια εἰς 6, Δόξα, «*Τὸ κατ´ εἰκόνα, τηρήσας*», Καὶ νῦν, «*Τίς μὴ μακαρίσει σε*».

Εἰσοδος, «*Φῶς ἰλαρόν*», τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας καὶ τὰ ἀναγνώσματα.

ΕΙΣ ΤΑ ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ 3 προσόμοια τοῦ Μηναιῖου (μὲ στίχους εἰς τὰ δύο τελευταῖα «*Τίμιος ἐναντίον Κυρίου ὁ θάνατος τοῦ ὀσίου αὐτοῦ*» καὶ «*Μακάριος ἀνὴρ ὁ φοβούμενος τὸν Κύριον· ἐν ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ θελήσει σφόδρα*»), Δόξα, «*Τῶν μοναστῶν τὰ πλήθη*», Καὶ νῦν, «*Δέσποινα, πρόσδεξαι*» (Παρακλητική, Πέμπτη πρωί, ἦχος πλ. δ΄).

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ «*Ταῖς τῶν δακρῶν σου ῥοαῖς*», εἰς μὲν τὸν ἔσπερινόν καὶ μετὰ τὴν μεγάλην δοξολογίαν ἅπαξ, εἰς δὲ τὸ «*Θεὸς Κύριος*» δις (μετὰ τοῦ Δόξα), Δόξα, Καὶ νῦν, θεοτοκίον «*Ὁ δι' ἡμᾶς γεννηθεῖς*».

Εἰς τὸ μεσουκτικόν. Μετὰ τὸν ν΄ ψαλμὸν τὰ διὰ τὴν λιτὴν ἰδιόμελα τοῦ ὀσίου, τὸ τρισάγιον κ.λπ., ἀπολυτίκιον «*Ταῖς τῶν δακρῶν σου ῥοαῖς*».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Τὰ καθίσματα, οἱ ἀναβαθμοὶ «*Ἐκ νεότητός μου...*» καὶ τὰ τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ ὄρθρου, ὡς ἐν τῷ Μηναιῷ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ τῆς Θεοτόκου «*Πολλοῖς συνεχόμενος*» (μετὰ τῶν εἰρμῶν) καὶ ὁ τοῦ ὀσίου (ἄνευ τῶν εἰρμῶν).

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «*Χριστὸς γεννᾶται*»· «*Τὴν τιμιωτέραν*» καὶ ὁ εἰρμὸς «*[Μεγάλυνον, ψυχὴ μου...] Μυστήριον ξέρον*».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ καὶ οἱ αἶνοι μετὰ τῶν Δόξα, Καὶ νῦν αὐτῶν ὡς ἐν τῷ Μηναιῷ. Δοξολογία μεγάλη.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπολυτίκια «*Ταῖς τῶν δακρῶν σου ῥοαῖς*» καὶ τὸ τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «*Ἡ παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον*».

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος –μετὰ προκειμένου τοῦ μηνολογίου– τοῦ ὀσίου, Σαβ. κζ΄ ἔβδ. Ἐπιστ., «*Ὁ καρπὸς τοῦ Πνεύματος*» (Γαλ. ε΄ 22 - ζ΄ 2)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, Πέμ. δ΄ ἔβδ. Ματθ., «*Πάντα μοι παρεδόθη*» (Μτθ. ια΄ 27-30).

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ «*Εἰς μνημόσυνον*», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας ὡς συνήθως.

6. Πέμπτη. † Νικολάου ἀρχιεπισκόπου Μύρων τῆς Λυκίας τοῦ θαυματουργοῦ († 330).

Ἡ ἑορτάσιμος ἀκολουθία ὡς ἐν τῷ Μηναιῷ ἄνευ Παρακλητικῆς (τυπικὸν βης Δεκ. §§1-3).

Εἰς τὸν ἑσπερινὸν τὰ 4 ἐσπέρια προσόμοια «*Μύροις παροικήσας*» κ.λπ. εἰς 6. Τὰ διὰ τὴν λιτὴν ιδιόμελα εἰς τὸ μεσονυκτικόν, ὡς εἴθισται. Τὸ ἀπολυτίκιον «*Κανόνα πίστεως*» εἰς μὲν τὸν ἑσπερινὸν καὶ μετὰ τὴν μεγάλην δοξολογίαν ἅπαξ, εἰς δὲ τὸ «*Θεὸς Κύριος*» δὶς (μετὰ τοῦ Δόξα), καὶ θεοτοκίον «*Τὸ ἀπ' αἰῶνος*».

Εἰς τὸν ὄρθρον οἱ ἐν τῷ Μηναίῳ κανόνες (μετὰ τῶν εἰρμῶν τοῦ α΄). Καταβασαίαι οἱ εἰρμοὶ «*Χριστὸς γεννᾶται*». Εἰς τοὺς αἶνους Καὶ νῦν, «*Μακαρίζομέν σε*» (Παρακλ., ἦχος πλ. α΄, Δευτ. ἐσπέρας). Δοξολογία μεγάλη.

Εἰς τὴν λειτουργίαν, κοντάκιον «*Ἡ παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον Λόγον*». Ἀπόστολος: τοῦ ἱεράρχου, 6 Δεκ., «*Πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις ὑμῶν*» (Ἑβρ. ιγ΄ 17-21)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «*Ἔστη ὁ Ἰησοῦς ἐπὶ τόπου πεδινοῦ*» (Λκ. ζ΄ 17-23). Κοινωνικὸν «*Εἰς μνημόσυνον*».

7. Παρασκευή. Ἀμβροσίου ἐπισκόπου Μεδιολάνων († 397). Ἀθηνόδωρου μάρτυρος.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. κζ΄ ἐβδ. ἐπιστ. (Β΄ Τιμ. α΄ 1-2, 8-18)· Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. ιβ΄ ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. κα΄ 37-κβ΄ 8).

8. Σάββατον. Προεόρτια τῆς συλλήψεως τῆς ἁγίας Ἄννης, Παταπίου ὁσίου (η΄ αἰ.). Σωσθένους, Ἀπολλώ, Τυχικοῦ κ.λπ. ἐκ τῶν 70 (α΄ αἰ.)· Παρθενίου ὁσίου τοῦ ἐν Χίῳ.

Ἡ ἀκολουθία τοῦ Σαββάτου μετ' ἀλληλοῦα εἰς τὸν ὄρθρον (βλέπε ἔμπροσθεν εἰς τὰς γενικὰς τυπικὰς διατάξεις §§45-51) καὶ τὰ 8 νεκρώσιμα εὐλογητάρια. Ἀπόστολος: ἡμέρας, Σαβ. κζ΄ ἐβδ. ἐπιστ. (Γαλ. ε΄ 25-ζ΄ 2)· Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Σαβ. ιβ΄ ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ιγ΄ 19-29).

9. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΚΖ' (Γ' ΛΟΥΚΑ). Ἡ σύλληψις τῆς ἁγίας Ἄννης τῆς μητρὸς τῆς Θεοτόκου· ἀνάμνησις τῶν ἐγκαινίων τοῦ ἐν Κύπρῳ ἰ. ναοῦ τοῦ ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Χρυσσοστόμου (ἐν ἔτει 1091). Ἄννης τῆς μητρὸς Σαμουήλ τοῦ προφήτου (1160 π.Χ.). Ἦχος β΄, ἑωθινὸν ε΄ (τυπικὸν 9ης Δεκ. §§2-4).

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκιον «*Ἀπόστολοι, μάρτυρες*», Δόξα, «*Μνήσθητι, Κύριε*»· κοντάκιον «*Ὡς ἀπαρχάς*».

Εἰς τὸν ἔσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον.

Εἰς τὸ «ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ», ἀναστάσιμα 6, τῆς ἁγίας προσόμοια 3 «Καρπογονοῦσα ἡ στείρα» κ.λπ. εἰς 4, Δόξα, «Τὸ ἀπόρητον τοῖς ἀγγέλοις», Καὶ νῦν, «Παρήλθεν ἡ σκιά».

ΕἰΣΟΔΟΣ, «Φῶς ἰλαρόν», τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας.

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, Καὶ νῦν, τῆς ἁγίας «Σήμερον ἐκ ῥίζης Δαυίδ».

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ «Ὅτε κατῆλθες», Δόξα, Καὶ νῦν, «Σήμερον τῆς ἀτεκνίας».

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν ν' ψαλμὸν ὁ τριαδικὸς κανὼν τοῦ ἤχου, τὰ τριαδικὰ «Ἄξιον ἐστί», τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἡ ὑπακοή τοῦ ἤχου.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» ἀπολυτίκια «Ὅτε κατῆλθες», Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, «Σήμερον τῆς ἀτεκνίας». [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ πολυέλεος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα κατὰ σειρὰν καὶ ἀνὰ ἓν τῆς ἁγίας «Ὁ νέος οὐρανός» καὶ «Ἀναβόησον Δαυίδ» ἀντὶ θεοτοκίων. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (ε') μετὰ πάσης τῆς συνήθους τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος (μετὰ τῶν εἰρωμῶν) καὶ ὁ α' τῆς ἁγίας «Τὴν σύλληψιν σήμερον» (ἄνευ εἰρωμῶν)· ἀπὸ γ' ᾠδῆς τὸ μετὰ τὴν α' στιχολογίαν κάθισμα τῆς ἁγίας «Χορὸς προφητικὸς», Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ μεσῶδιον «Ἰωακείμ ὁ ἱερός»· ἀφ' ε' τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὸ συναξάριον.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «Χριστὸς γεννᾶται»· «Τὴν τιμιωτέραν», «[Μεγάλυνον, ψυχὴ μου...] Μυστήριον ξένον».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἅγιος Κύριος», τὸ ε' ἀναστάσιμον, καὶ τῆς ἁγίας ἓν «Εἰσήκουσε τοῦ στεναγμοῦ».

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς ἀναστάσιμα 4 καὶ τῆς ἁγίας προσόμοια 3 (τὰ ἀπόστιχα τοῦ ἔσπερινοῦ) «Ἄννα, ἡ θεία χάρις ποτέ» κ.λπ. 4 –εἰς τοὺς στίχους αὐτῶν τὰ δύο τελευταῖα–, Δόξα, τὸ ε' ἑωθινὸν «Ὡ τῶν σοφῶν σου κριμάτων», Καὶ νῦν, «Ἵπερ εὐλογημένη». Δοξολογία μεγάλη, «Σήμερον σωτηρία».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ μετὰ μακαρισμῶν] (βλέπε ἔμπροσθεν, γεν. τυπ. διατάξεις §§64-66).

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ ἀπολυτικά «*Εὐφραίνεσθω τὰ οὐράνια*», «*Σήμερον τῆς ἀτεκνίας*» καὶ τοῦ ναοῦ, κοντάκιον τοῦ Μηναίου «*Ἐορτάζει σήμερον ἡ οἰκουμένη*».

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος: τῆς ἀγίας, 23 Σεπτ., «*Ἀβραὰμ δύο υἱούς ἔσχεν*» (Γαλ. δ' 22-27)· Εὐαγγέλιον: Κυρ. ι' Λουκᾶ, «*Ἦν διδάσκων ὁ Ἰησοῦς*» (Λκ. ιγ' 10-17).

Εἰς τὸ Ἐξαιρέτως «*Ἄξιον ἐστίν*». Κοινωνικὸν «*Αἰνεῖτε*» «*Εἶδομεν τὸ φῶς*»: «*Πληρωθήτω*».

10. Δευτέρα. Μηνᾶ τοῦ καλλικελάδου τοῦ Ἀθηναίου (γ' αἰ.), Ἐρμογένους, Εὐγράφου μαρτύρων.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Δευτ. κη' ἔβδ. ἐπιστ. (Β' Τιμ. β' 20-26)· Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. ιγ' ἔβδ. Λουκᾶ (Μρ. η' 11-21).

11. Τρίτη. Δανιὴλ ὀσίου τοῦ στυλίτου. Λουκᾶ τοῦ νέου († 980).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. κη' ἔβδ. ἐπιστ. (Β' Τιμ. γ' 16-δ' 4)· Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τρ. ιγ' ἔβδ. Λουκᾶ (Μρ. η' 22-26).

12. Τετάρτη. Σπυρίδωνος Τριμυθοῦντος τοῦ θαυματουργοῦ († 348). Ἰωάννου ὀσίου, ἐπισκόπου Ζιχνῶν († 1333).

«*Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ὡς ἔστι διατεταγμένη ἐν τῷ Μηναιῷ*» (Τ.Μ.Ε. 12 Δεκ. §1). Τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Τὸ ἀπολυτικίον «*Τῆς συνόδου τῆς πρώτης*» εἰς μὲν τὸν ἑσπερινὸν καὶ μετὰ τὴν μεγάλην δοξολογίαν ἅπαξ, εἰς δὲ τὸ «*Θεὸς Κύριος*» δις (μετὰ τοῦ Δόξα), καὶ θεοτοκίον «*Τοῦ Γαβριὴλ*». Εὐαγγέλιον ὄρθρου: τοῦ ἱεράρχου, Νοεμ. 13, «*Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν*» (Ἰω. ι' 1-9). Κανόνες, ὁ τῆς Θεοτόκου (τῆς μικρᾶς Παρακλήσεως) μετὰ τῶν εἰρμῶν καὶ ὁ τοῦ ἱεράρχου ἄνευ εἰρμῶν. Καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ «*Χριστὸς γεννᾶται*». Εἰς τὴν λειτουργίαν, κοντάκιον «*Ἡ παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον Λόγον*». Ἀπόστολος: τοῦ ἱεράρχου, Κυρ. κς' ἐπιστ., «*Ὡς τέκνα φωτὸς περιπατεῖτε*» (Ἐφεσ. ε' 8-19)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Νοεμ. 13, «*Ἐγὼ εἶμι ἡ θύρα*» (Ἰω. ι' 9-16). Κοινωνικὸν «*Εἰς μνημόσυνον*».

13. Πέμπτη. Ευστρατίου, Αύξεντίου, Εύγενίου, Μαρδαρίου και Ὁρέστου τῶν μαρτύρων (δ' αἰ.). Λουκίας μάρτυρος († 304).
Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. κη' ἔβδ. ἐπιστ. (Τίτ. α' 5-14).
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. ιγ' ἔβδ. Λουκᾶ (Μρ. θ' 10-15).

14. Παρασκευή. Θύρσου, Ἀπολλωνίου, Ἀρριανοῦ καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς μαρτύρων († 286-287).
Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. κη' ἔβδ. ἐπιστ. (Τίτ. α' 15-β' 10).
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. ιγ' ἔβδ. Λουκᾶ (Μρ. θ' 33-41).

15. Σάββατον. Ἐλευθερίου ἱερομάρτυρος καὶ τῆς μητρὸς αὐτοῦ Ἀνθίας (β' αἰ.)

Ἡ ἀκολουθία τοῦ Σαββάτου ψάλλεται μὲ «Θεὸς Κύριος», καταλιμπανομένων πάντων τῶν νεκρωσίων (βλέπε ἔμπροσθεν εἰς τὰς γεν. τυπικὰς διατάξεις §§31-44). Εἰς τὸν ἔσπερινὸν τὰ 3 προσόμοια τοῦ Μηναίου (ἀνὰ μίαν) καὶ τὰ 3 τῶν ἀποστίχων, Δόξα, «*Ἰερεὺς ἐννομώτατος*», Καὶ νῦν, τὸ α' θεοτοκίον τοῦ ἤχου· ἄνευ εἰσόδου «*Φῶς ἰλαρόν*» χῦμα καὶ τὰ λοιπὰ τῆς ἀκολουθίας τοῦ Σαββάτου. Εἰς τὸν ὄρθρον ἄνευ καταβασίων, ἀλλὰ μετὰ δοξολογίας μεγάλης. Εἰς τὴν λειτουργίαν, κοντάκιον «*Ἦ παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον Λόγον*». Ἀπόστολος: τοῦ ἱερομάρτυρος, 15 Δεκ., «*Μὴ ἐπαισχυνθῆς τὸ μαρτύριον*» (Β' Τιμ. α' 8-18). Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Σαβ. α' ἔβδ. νηστ., «*Ἐπορεύετο ὁ Ἰησοῦς τοῖς σάββασιν*» (Μρ. β' 23-γ' 5). κοινωνικὸν «*Εἰς μνημόσυνον*».

Σημείωσις. Εἰς τοὺς γεραίροντας τὸν ἅγιον Ἐλευθέριον ναοὺς ἡ ἐορτάσιμος αὐτοῦ ἀκολουθία ψάλλεται ἄνευ Παρακλητικῆς ἐξ ἰδιαιτέρας φυλλάδος, συμφώνως μὲ τὴν ἐν αὐτῇ τυπικῇ διάταξιν.

16. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΚΘ' (ΙΑ' ΛΟΥΚΑ). «Τῶν ἁγίων προπατόρων». Ἀγγαίου προφήτου (500 π.Χ.). Θεοφανοῦς βασιλίσσης († 894), Μοδέστου ἀρχιεπ. Ἱεροσολύμων († 634). Ἦχος γ', ἑωθινὸν Ϛ'.

Τὴν ἀκολουθίαν τῶν προπατόρων ζῆτει μετὰ τὴν 10ην Δεκεμβρίου.

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον «*Ἱερέων ποδήρει*»· κοντάκιον «*Ὡς καλλονήν*».

Εἰς τὸν ἔσπερινόν. Ὁ προοιμακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον.

ΕΙΣ ΤΟ «ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ», ἀναστάσιμα 6, τῶν προπατόρων προσόμοια 4, Δόξα, «Τοὺς πρὸ τοῦ νόμου πατέρας», Καὶ νῦν, «Πῶς μὴ θαυμάσωμεν».

ΕΙΣΟΔΟΣ, «Φῶς ἰλαρόν», τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας.

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, «Τῶν προπατόρων τὸ σύστημα», Καὶ νῦν, «Ἀσπόρως ἐκ θείου Πνεύματος».

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ «Εὐφραινέσθω τὰ οὐράνια», Δόξα, Καὶ νῦν, «Ἐν πίστει τοὺς προπάτορας».

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν ν' ψαλμόν, ὁ τριαδικὸς κανὼν τοῦ ἤχου, τὰ τριαδικὰ «Ἄξιον ἐστί», τρισάγιον κ.λπ. καὶ τὸ ἀπολυτικίον «Ἐν πίστει τοὺς προπάτορας».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» ἀπολυτικά «Εὐφραινέσθω τὰ οὐράνια», Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, «Ἐν πίστει τοὺς προπάτορας». [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα, τῆς α' στιχολογίας με θεοτοκίον «Σὲ τὴν μεσιτεύσασαν», καὶ τῆς β' στιχολογίας με τὸ θεοτοκίον αὐτῶν. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (ς') μετὰ πάσης τῆς συνήθους τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος μετὰ τῶν εἰρμῶν καὶ ὁ τῶν προπατόρων «Πατράσιν αἶνον προσάξωμεν» (ἄνευ εἰρμῶν)· ἀπὸ γ' ῥῥῆς ἢ ὑπακοή «Εἰς δρόσον τοῖς παισὶ» καὶ τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου· ἀφ' ἑ' τὸ κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου τῶν προπατόρων, τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας καὶ τὸ ὑπόμνημα τῆς Κυριακῆς τῶν προπατόρων.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «Χριστὸς γεννᾶται»· «Τὴν τιμιωτέραν», «[Μεγάλυνον, ψυχὴ μου...] Μυστήριον ξένον».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἅγιος Κύριος», τὸς ἑ' ἀναστάσιμον, τὰ τῶν προπατόρων «Πατέρων μνήμην σήμερον», «Ἀδὰμ ἀνευφημήσωμεν» καὶ θεοτοκίον ὁμοίον «Ἄγνη παρθένε».

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑἶΝΟΥΣ ἀναστάσιμα 4 καὶ τῶν προπατόρων προσόμοια 3 εἰς 4 –μετὰ τῶν πρὸ αὐτῶν στίχων τὰ δύο τελευταῖα–, Δόξα, τὸ ἰδιόμελον τῶν προπατόρων «Δεῦτε ἅπαντες

πιστώσ», Καὶ νῦν, «Ἐπερευλογημένη». Δοξολογία μεγάλη, «Σήμερον σωτηρία».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ εἰς τοὺς μακαρισμοὺς 4 ἀναστάσιμα τροπάρια τοῦ ἤχου καὶ 4 ἐκ τῆς ς' ᾠδῆς τοῦ κανόνος τῶν προπατόρων].

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ ἀπολυτικά «*Εὐφραίνεσθω τὰ οὐράνια*», «*Ἐν πίστει τοὺς προπάτορας*», καὶ τοῦ ναοῦ, κοινάκιον «*Ἡ παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον*».

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Προκείμενον τῆς Κυρ. τῶν προπατόρων Ἀπόστολος: προεόρτιος, Κυρ. κθ' ἐπιστ., «*Ὅταν ὁ Χριστὸς φανερωθῆ*» (Κολ. γ' 4-11)· Εὐαγγέλιον: Κυρ. ια' Λουκᾶ, «*Ἄνθρωπός τις ἐποίησε δεῖπνον*» (Λκ. ιδ' 16-24, Μτθ. κβ' 14).

Εἰς τὸ Ἐξαιρέτως «*Ἄξιον ἐστίν*».

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ «*Αἰνεῖτε*»· «*Εἶδομεν τὸ φῶς*», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας ὡς συνήθως.

Σημείωσις. Εἰς τοὺς γεραίροντας τὸν ἅγιον Μόδεστον ναοὺς ἡ ἐορτάσιμος αὐτοῦ ἀκολουθία (ἢ τις εὐρίσκεται ἐν ἰδιαιτέρᾳ φυλλάδι ἢ ἐν τέλει τοῦ Μηναίου) συμπάλλεται μετὰ τῆς ἀναστασίμου καὶ τῶν προπατόρων, κατὰ τὴν τυπικὴν διάταξιν τῆς 12ης Δεκεμβρίου §§2-4.

17. Δευτέρα. Δανιὴλ τοῦ προφήτου (560 π.Χ.) καὶ τῶν ἁγίων τριῶν παίδων Ἀνανίου, Ἄζαρίου καὶ Μισαήλ. Διονυσίου Αἰγίνης τοῦ θαυματουργοῦ († 1624) τοῦ ἐν Ζακύνθῳ.

Ἀπόστολος: προφήτου, α' Κυρ. ἐπιστ. (ἀγ. Πάντων) (Ἐβρ. ια' 33-ιβ' 2)· Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Δευτ. ιδ' ἐβδ. Λουκᾶ (Μρ. θ' 42-ι' 1). Κοινωνικὸν εἰς προφήτας «*Ἀγαλλιᾶσθε, δίκαιοι*».

Σημείωσις. Εἰς τοὺς γεραίροντας τὸν ἅγιον Διονύσιον ναοὺς πάλλεται ἡ ἐορτάσιμος αὐτοῦ ἀκολουθία (ἢ τις εὐρίσκεται ἐν ἰδιαιτέρᾳ φυλλάδι ἢ ἐν τέλει τοῦ Μηναίου), ἐν δὲ τῇ λειτουργίᾳ ἀναγνώσματα τοῦ ἱεράρχου, ᾧ ζῆτει Νοεμβρίου 13ῃ. Ἡ δὲ ἀκολουθία τοῦ προφήτου καὶ τῶν τριῶν νέων καταλιμπάνεται.

18. Τρίτη. Σεβαστιανοῦ, Ζωῆς κ.λπ. μαρτύρων († 287).

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τρ. κθ' ἐβδ. ἐπιστ. (Ἐβρ. δ' 1-13)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Τρ. ιδ' Λουκᾶ (Μρ. ι' 2-12).

19. Τετάρτη. Βονιφατίου μάρτυρος († 290). Ἄρως († 308), Εὐτυχίου καὶ Θεσσαλονίκης μαρτύρων.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Τετ. κθ' ἑβδ. ἐπιστ. (Ἐβρ. ε' 11-ς' 8). Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Τετ. ιδ' ἑβδ. Λουκᾶ (Μρ. ι' 11-16).

20. Πέμπτη. Προεόρτια τῶν Χριστουγέννων. Ἰγνατίου ἱερομάρτυρος τοῦ Θεοφόρου († 107). Φιλογονίου ἐπισκόπου Ἀντιοχείας († 323), Ἰωάννου νεομάρτυρος ἐκ Θάσου († 1652).

Εἰδήσεις. 1. Ἀπὸ σήμερον εἰσέρχονται εἰς πάσας τὰς τακτικὰς ἀκολουθίας οἱ ἐν τῷ Μηναίῳ προεόρτιοι ὕμνοι τῶν Χριστουγέννων, οἳ τινες καὶ ἀναπληροῦν ἐν ταῖς καθημεριναῖς τοὺς ὕμνους τῆς Παρακλητικῆς, ἡ ὁποία σχολάζει μέχρι τῆς 14ης Ἰανουαρίου, πλὴν τῶν Κυριακῶν.

2. Διὰ τὰς ἀκολουθίας τῶν προεορτίων καθημερινῶν βλέπε ἔμπροσθεν, εἰς τὰς γενικὰς τυπικὰς διατάξεις (§§52-63).

3. Εἰς τοὺς ἑσπερινοὺς τῶν προεορτίων καθημερινῶν ψάλλονται μετὰ τὸ «Νῦν ἀπολύεις» οἱ διὰ τὰ ἀπόδειπνα κανόνες τοῦ Μηναίου (Τ.Μ.Ε. Δεκ. 25 §23), μεθ' οὗς λέγεται τὸ τρισάγιον.

4. Ἔως τῆς 24ης Δεκεμβρίου, ὅπου ἐὰν ψαλῆ ἑόρτιος ἀκολουθία, ψάλλονται καταβασίαι «Χριστὸς γεννᾶται», εἰς δὲ τὴν θ. λειτουργίαν (καὶ εἰς τὰς ὥρας μετὰ τὸ τρισάγιον) ψάλλεται τὸ κοντάκιον «Ἡ παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον Λόγον».

Ἡ ἀκολουθία ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Εἰς τὸν ἑσπερινὸν ἄνευ εἰσόδου μετὰ τὸ «Νῦν ἀπολύεις» ψάλλεται τὸ τριψῆδιον «Ἡ ἀπόρητος Λόγου Θεοῦ κατάβασις». Εἰς τὸν ὄρθρον ἄνευ καταβασιῶν, ἀλλ' ἀπὸ γ', ς', η' καὶ θ' ᾠδῆς οἱ εἰρμοὶ τῶν ᾠδῶν αὐτῶν ἄνευ δοξολογίας μεγάλης. Εἰς τὴν λειτουργίαν Ἀπόστολος: ἡμέρας, Πέμ. κθ' ἑβδ. ἐπιστ. (Ἐβρ. ζ' 1-6). Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Πέμ. ιδ' ἑβδ. Λουκᾶ (Μρ. ι' 17-28)· κοινωνικὸν «Εἰς μνημόσυνον».

21. Παρασκευή. Ἰουλιανῆς καὶ τῶν σὺν αὐτῇ 500 μαρτύρων († 304). Θεμιστοκλέους μάρτυρος († 251).

Εἰς πάσας τὰς προεορτίους καθημερινὰς ἡ ἀκολουθία ψάλλεται μόνον ἐκ τοῦ Μηναίου (ὄρα ἔμπροσθεν γεν. τυπικὰς διατάξεις §§52-63). Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. κθ' ἑβδ. ἐπιστ. (Ἐβρ. ζ' 18-25). Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. ιδ' ἑβδ. Λουκᾶ (Μρ. ι' 24-32).

22. Σάββατον πρὸ τῶν Χριστουγέννων. Ἐναστασίας μεγαλομάρτυρος τῆς φαρμακολυτρίας († 304). Χρυσογόνου καὶ Θεοδότῃς μαρτύρων.

Ὁ ἥλιος εἰσέρχεται εἰς τὸν Αἰγόκερω. Ἀρχὴ τοῦ χειμῶνος.

Ἡ ἀκολουθία ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Εἰς τὸν ἔσπερινὸν ἄνευ εἰσόδου· μετὰ τὸ «*Νῦν ἀπολύεις*» τὸ τριώδιον «*Ἐν καινοῖς τὸ συνέδριον*». Εἰς τὸν ὄρθρον ἄνευ καταβασίων καὶ ἄνευ δοξολογίας μεγάλης. Εἰς τὴν λειτουργίαν, μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπολυτικά «*Ἐτοιμάζου, Βηθλεέμ*», «*Ἡ ἀμνάς σου, Ἰησοῦ*», καὶ τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «*Ἡ παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον Λόγον*». Ἀπόστολος: Σαβ. πρὸ Χριστοῦ γεννήσεως, Σαβ. κς' ἔβδ. ἐπιστ. (Γαλ. γ' 8-12)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Σαβ. ιβ' ἔβδ. Λουκᾶ (Λκ. ιγ' 19-29). Κοινωνικὸν «*Ἀγαλλιᾶσθε, δίκαιοι*».

23. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΠΡΟ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΟΥ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ. «Μνήμη πάντων τῶν ἀπ' αἰῶνος Θεῶ εὐαρεστησάντων ἀπὸ Ἀδάμ ἄχρις Ἰωσήφ τοῦ μνήστορος τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου· ὁμοίως καὶ τῶν προφητῶν καὶ προφητίδων, ἐξαιρέτως δὲ τοῦ προφήτου Δανιὴλ (560 π.Χ.) καὶ τῶν ἁγίων τριῶν παιδῶν». Τῶν ἐν Κρήτῃ δέκα μαρτύρων († γ' αἰ.). Τὰ ἐγκαίνια τῆς ἁγίας τοῦ Χριστοῦ μεγάλης Ἐκκλησίας, ἧτοι τῆς ἁγίας τοῦ Θεοῦ Σοφίας ἐν Κωνσταντινουπόλει. Ἦχος δ', ἑωθινὸν ζ' (τυπικὸν Κυριακῆς πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως, περ. β' §§4-6).

Τὴν ἀκολουθίαν τῆς Κυριακῆς πρὸ τῆς Χριστοῦ γεννήσεως ζητεῖ ἐν τῷ Μηναίῳ μετὰ τὴν 17ην Δεκεμβρίου.

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτικά «*Ἐτοιμάζου, Βηθλεέμ*», Δόξα, «*Ἡ ἀμνάς σου, Ἰησοῦ*»· κοντάκιον «*Ἡ παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον Λόγον*».

Εἰς τὸν ἔσπερινόν. Ὁ προοιμακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον.

Εἰς τὸ «*ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ*» ἀναστάσιμα 4, προσόμοια προεόρτια 3 «*Παρθένε πανάμωμε Θεοῦ*» κ.λπ. καὶ τῶν πατέρων 3 «*Τὰ τῶν πατέρων σήμερον πιστοὶ*» κ.λπ., Δόξα, «*Δανιὴλ ἀνὴρ ἐπιθυμιῶν*», Καὶ νῦν, «*Ὁ διὰ σέ θεοπάτωρ*».

Εἰσοδος, «*Φῶς ἱλαρόν*», τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας καὶ τὰ ἐν τῷ Μηναίῳ ἀναγνώσματα τῆς Κυριακῆς.

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, «*Χαίρετε, προφηταί τιμοι*», Καὶ νῦν, «*Ἴδου καιρὸς ἤγγικεν*».

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ «Τὸ φαιδρὸν τῆς ἀναστάσεως κήρυγμα», Δόξα, «Μεγάλα τὰ τῆς πίστεως κατορθώματα», Καὶ νῦν, «Ἐτοιμάζου, Βηθλεέμ».

Εἰς τὸ μεσουκτικόν. Μετὰ τὸν ν' ψαλμόν, ὁ τριαδικὸς κανὼν τοῦ ἤχου, Δόξα, τὸ διὰ τὴν λιτὴν ἰδιόμελον «Βολίδες ἀστράπτοντες», Καὶ νῦν, «Ἀμαρτωλῶν τὰς δεήσεις»· τὰ τριαδικὰ «Ἄξιον ἐστί», τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἀπολυτικίον «Ἐτοιμάζου, Βηθλεέμ».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὰ ἐν τῷ ἔσπερινῷ ἀπολυτικά. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ πολυέλεος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ ἀνὰ δύο ἀναστάσιμα, εἰς δὲ τὸ Καὶ νῦν αὐτῶν ἀντὶ θεοτοκίων ἀνὰ ἓν προεόρτιον [*«Βηθλεέμ, ἐτοιμάζου», «Ἐκ τῆς Περσίδος βασιλεῖς»* (23ης Δεκ.)]. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (ζ') μετὰ πάσης τῆς συνήθους τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΩΝ μόνον ὁ τῶν πατέρων «Κύματι θαλάσσης», μετὰ δὲ τὸν εἰρμὸν ἐκάστης ᾠδῆς τὸ ἀναστάσιμον τροπάριον μετὰ στίχον «Δόξα τῇ ἀγίᾳ ἀναστάσει σου, Κύριε», τὰ ἐπόμενα μετὰ στίχον «Ἅγιοι τοῦ Θεοῦ», καὶ εἰς τὰ δύο τελευταῖα Δόξα, Καὶ νῦν· ἀπὸ γ' ᾠδῆς ἡ ὑπακοή «Ἄγγελος παιδῶν ἐδρόσισε» καὶ τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου χῦμα· ἀφ' ε' τὸ προεόρτιον τῆς Κυριακῆς κοντάκιον «Εὐφραίνου, Βηθλεέμ» μετὰ τοῦ οἴκου αὐτοῦ «Τῆς σῆς, παρθένε, κησέως», τὸ συναξάριον τῆς 23ης τοῦ μηνὸς καὶ τὸ ὑπόμνημα τῆς Κυριακῆς πρὸ τῶν Χριστουγέννων.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «Χριστὸς γεννᾶται»· «Τὴν τιμιωτέραν», «[Μεγάλυνον, ψυχὴ μου...] Μυστήριον ξένον».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἅγιος Κύριος», τὸ ζ' ἀναστάσιμον «Ὅτι ἦσαν τὸν Κύριον», τὸ τῶν πατέρων «Πατριαρχῶν οἱ πρόκριτοι» καὶ τὸ προεόρτιον «Εὐφραίνου, Βηθλεέμ».

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4 καὶ τῶν πατέρων προσόμοια 3 «Ἄρὸν σου τὴν φωνήν» κ.λπ. εἰς 4 –εἰς τοὺς πρὸ αὐτῶν στίχους τὰ δύο τελευταῖα–, Δόξα, «Τῶν νομικῶν διδασκάλων», Καὶ νῦν, «Ἐπερευλογημένη». Δοξολογία μεγάλη, «Σήμερον σωτηρία».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ καὶ εἰς τοὺς μακαρισμοὺς 4 ἀναστάσιμα τροπάρια τοῦ ἤχου καὶ 4 ἐκ τῆς ς΄ ὥδης τοῦ κανόνου τῶν πατέρων].

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕἰΣΟΔΟΝ ἀπολυτικά «Τὸ φαιδρὸν», «Ἐτοιμάζου, Βηθλεέμ», «Μεγάλα τὰ τῆς πίστεως κατορθώματα» καὶ τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Ἡ παρθένος σήμερον τὸν προαιώνιον».

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος: Κυρ. πρὸ τῶν Χριστουγέννων, «Πίστει παρῶκησεν Ἀβραάμ» (Ἐβρ. α΄ 9-10, 32-40)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «Βίβλος γενέσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ» (Μτθ. α΄ 1-25).

Εἰς τὸ Ἐξαιρέτως «Ἐξίον ἐστίν».

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ «Αἰνεῖτε», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας ὡς συνήθως.

24. Δευτέρα. Εὐγενίας ὀσιομάρτυρος († 262) καὶ Φιλίππου μάρτυρος τοῦ πατρὸς αὐτῆς, Βασίλλας καὶ Ἀχαϊκοῦ μαρτύρων.

Ἡ ἀκολουθία τῆς ἡμέρας ψάλλεται κατὰ τὴν ἐν τῷ Μηναίῳ τάξιν.

Εἰς τὸν ἑσπερινὸν μετὰ τὸ «Νῦν ἀπολύεις» συνάπτεται ὁ κανὼν τοῦ ἀποδείπνου «Ἄρχων ἐξ Ἰούδα» (μετὰ τῶν εἰρμῶν αὐτοῦ). Εἶτα τρισάγιον κ.λπ., τὸ ἀπολυτικίον «Ἀπεγράφετο ποτέ» (ἄπαξ), ἡ συνήθης ἐκτενής (ὡς μὴ γενομένης εἰσόδου) καὶ ἡ συνήθης ἀπόλυσις.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὸ ἀπολυτικίον «Ἀπεγράφετο ποτέ» δις (μετὰ τοῦ Δόξα, Καὶ νῦν), ἡ δὲ λοιπὴ ἀκολουθία ἄνευ καταβασίων, ἀλλὰ μόνον οἱ εἰρμοὶ τῆς γ΄ καὶ τῆς ς΄ ὥδης εἰς τὴν τάξιν αὐτῶν· εἰς τὸ «Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν» ὁ εἰρμὸς τῆς η΄ ὥδης «Τὸν ἐν καμίνῳ τοῦ πυρός»· «Τὴν τιμιωτέραν», ὁ εἰρμὸς τῆς θ΄ ὥδης «Ἀνάρχου γεννήτορος» καὶ τὸ «Ἐξίον ἐστίν»· εἰς τὰ ἑξαποστειλάρια καὶ τοὺς αἴνους, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ· «Σοὶ δόξα πρέπει» καὶ ἡ δοξολογία χῦμα· εἰς τὸν στίχον τῶν αἰνῶν ἅπαντα ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ· «Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι», τρισάγιον κ.λπ., τὸ ἀπολυτικίον «Ἀπεγράφετο ποτέ» καὶ ἡ (μεγ.) ἀπόλυσις. Ἐν συνεχείᾳ ψάλλονται αἱ

Μεγάλα ὄρα (τυπικὸν 25ης Δεκεμβρίου, περιπτώσις α΄ §§2-5). Εἰς τὴν α΄ ὥραν «Εὐλογητὸς ὁ Θεός», [«Δόξα σοι, ὁ

Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι», «Βασιλεῦ οὐράνιε,] τρισάγιον κ.λπ., αἱ δὲ λοιπαὶ ὥραι ἄρχονται ἀπὸ τοῦ «Δεῦτε προσκυνήσωμεν», καθὼς ἐπισυνάπτονται εὐθὺς μετὰ τὴν εὐχὴν τῆς προηγουμένης ὥρας. Ἡ ἀκολουθία αὐτῶν ὡς ἔχει εἰς τὸ Μηναιὸν. Ἐν ᾧ ψάλλονται τὰ ιδιόμελα τῆς γ', τῆς ς' καὶ τῆς θ' ὥρας, ὁ διάκονος (ἢ ὁ ἱερεὺς φέρων ἐπιτραχήλιον καὶ φελώνιον) θυμιᾷ [προπορευομένου λαμπαδούχου] τὸν ναὸν καὶ τὸν λαὸν μετὰ θυμιατοῦ (κατζίου).

Ὁρα θ'. Μετὰ τὰ δύο πρῶτα ιδιόμελα τῆς ὥρας ὁ α' χορὸς ψάλλει Δόξα Πατρὶ, ὁ β' Καὶ νῦν, καὶ ὁ κανονάρχης ἰστάμενος εἰς τὸ μέσον τοῦ ναοῦ ἀναγινώσκει –κατὰ στίχον– «εὐλαβῶς καὶ κατὰ τὸ ὕφος τοῦ Εὐαγγελίου» τὸ ιδιόμελον «*Σήμερον γεννᾶται ἐκ Παρθένου*» (τὸν μὲν πρῶτον τοῦτον στίχον λέγει τρίς, καὶ συνεχίζει τοὺς λοιποὺς «*Ῥάκει καθάπερ βροτὸς*» κ.λπ. ἀνὰ μίαν μέχρι τοῦ «*Προσκυνοῦμέν σου τὴν γένναν, Χριστέ*», ὃ περ ἐπαναλαμβάνει τρίς, τὸ δὲ «*Δεῖξον ἡμῖν*» ἅπαξ)· εἶτα οἱ χοροὶ ψάλλουν τοῦτο ἐναλλάξ κατὰ στίχον, μεθ' ὃ ἡ Προφητεία, ὁ Ἀπόστολος, τὸ Εὐαγγέλιον καὶ τὰ λοιπά. Μετὰ τὴν εὐχὴν «*Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ*» [συνήθως παραλείπονται ἐν ταῖς ἐνορῖαις τὰ τυπικὰ καὶ οἱ μακαρισμοί, καί] λέγεται εὐθὺς ἡ (μικρὰ) ἀπόλυσις. Ἐν συνεχείᾳ

Ὁ μέγας ἑσπερινὸς τῆς ἑορτῆς τῶν Χριστουγέννων μετὰ τῆς θ. λειτουργίας τοῦ μεγάλου Βασιλείου.

«*Εὐλογημένη ἡ βασιλεία*», ὁ προοιμακός, ἡ μεγάλη συναπτή.

Εἰς τὸ «*ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ*» στιχηρὰ ιδιόμελα τῆς ἑορτῆς 4 «*Δεῦτε ἀγαλλιασώμεθα τῷ Κυρίῳ*» κ.τ.λ. εἰς 6, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ἔτερον ιδιόμελον «*Αὐγούστου μοναρχήσαντος ἐπὶ τῆς γῆς*».

Εἰσοδος μετὰ τοῦ Εὐαγγελίου, «*Φῶς ἰλαρόν*», καὶ εὐθὺς ἀναγινώσκονται τὰ

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Τὸ α' ἀνάγνωσμα «*Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ Θεός*»· εἶτα ὁ α' χορὸς τὸ τροπάριον «*Λαθὼν ἐτέχθης*», τοῦ ὁποίου τὸ ἀκροτελεύτιον «*Καὶ μάγους σοι προσήνεγκε*» ψάλλεται (ἀρχομένου τοῦ β' χοροῦ) μετὰ τῶν στίχων τοῦ πς' (86ου) ψαλμοῦ, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ, Δόξα, Καὶ νῦν, ὁ α' χορὸς τὸ αὐτὸ τροπάριον «*Λαθὼν ἐτέχθης*» ὀλόκληρον. Εἶτα τὸ ζ'

ἀνάγνωσμα «*Παιδίον ἐγεννήθη ἡμῖν*»· μετ' αὐτὸ ὁ β' χορὸς τὸ τροπάριον «*Ἀνέτειλας, Χριστέ, ἐκ παρθένου*», τὸ ἀκροτελεύτιον τοῦ ὁποίου «*Μάγους ὀδηγήσας*» ψάλλεται (ἀρχομένου τοῦ α' χοροῦ) μετὰ τῶν στίχων τοῦ ἑβ' (92ου) ψαλμοῦ, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ, Δόξα, Καὶ νῦν, ὁ β' χορὸς τὸ αὐτὸ τροπάριον «*Ἀνέτειλας, Χριστέ*» ὁλόκληρον. Ἔϊτα τὸ η' ἀνάγνωσμα «*Προσέθετο Κύριος*», μεθ' ὃ «*Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν*», «*Ὅτι ἄγιος εἶ, ὁ Θεός*» καὶ τὸ τρισάγιον. Προκείμενον καὶ ἀλληλουϊάριον ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ· Ἀπόστολος· τοῦ ἑσπερινοῦ, Σαβ. α' ἔβδ. νηστ., «*Πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως*» (Ἐβρ. α' 1-12)· Εὐαγγέλιον· τῆς γ' ὥρας, «*Ἐξῆλθε δόγμα*» (Λκ. β' 1-20).

Καθεξῆς ἡ θ. λειτουργία τοῦ μεγ. Βασιλείου. Εἰς τὸ Ἐξαιρέτως «*Ἐπὶ σοὶ χαίρει*». Κοινωνικὸν «*Αἰνεῖτε*»· «*Εἶδομεν τὸ φῶς*». Ἀπόλυσις «*Ὁ ἐν σπηλαίῳ γεννηθεὶς καὶ ἐν φάτνῃ ἀνακλιθεὶς διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν*».

25. Τρίτη. † Η ΚΑΤΑ ΣΑΡΚΑ ΓΕΝΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΥ ΚΑΙ ΣΩΤΗΡΟΣ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ.

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν ν' ψαλμόν, τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ τῆς ἑορτῆς (παρალειπομένων τῶν πρὸ τῶν δύο τελευταίων ιδιομέλων ὑπαρχόντων στίχων τῆς μικρᾶς δοξολογίας Δόξα, Καὶ νῦν) καὶ ἐν συνεχείᾳ τὰ 3 ιδιόμελα τοῦ στίχου τοῦ ἑσπερινοῦ «*Μέγα καὶ παράδοξον*» κ.λπ., ἄνευ τῶν πρὸ αὐτῶν στίχων, Δόξα, «*Εὐφράνθητι, Ἱερουσαλήμ*», Καὶ νῦν, «*Σπηλαίῳ παρῶκησας*», τρισάγιον κ.λπ., τὸ ἀπολυτίκιον «*Ἡ γέννησις σου, Χριστέ*».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὸ ἀπολυτίκιον «*Ἡ γέννησις σου, Χριστέ*» τρίς. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ πολυέλεος «*Αἰνεῖτε τὸ ὄνομα Κυρίου*».]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ τῆς ἑορτῆς κατὰ σειράν· τὸ α' ἀντίφωνον τοῦ δ' ἤχου, τὸ προκείμενον, Εὐαγγέλιον ὄρθρου, ὁ ν' ψαλμὸς χῦμα, καὶ τὰ λοιπὰ ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, οἱ δύο τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν εἰρμῶν αὐτῶν («*ἄνευ στίχων*»), Δόξα, Καὶ νῦν εἰς τὰ δύο τελευταῖα τροπάρια ἐκάστης ὥδης τοῦ β' κανόνος· ἀπὸ γ' ὥδης ἡ ὑπακοὴ «*Τὴν ἀπαρχὴν τῶν ἐθνῶν*» χῦμα· ἀφ' ε' τὸ κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου τῆς ἑορτῆς καὶ τὸ συναξάριον.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ διπλαῖ οἱ εἰρμοὶ «Χριστὸς γεννᾶται» καὶ «Ἔσωσε λαόν»· (ἀντὶ τῆς ὥδῆς τῆς Θεοτόκου *Τὴν τιμιωτέραν*), ψάλλονται οἱ εἰρμοὶ καὶ τὰ τροπάρια τῆς θ' ὥδῆς τῶν δύο κανόνων μὲ τὰ ἐν τῷ Μηναίῳ μεγαλυνάρια τῆς ἑορτῆς· εἶτα οἱ δύο εἰρμοὶ μετὰ τῶν ἀντιστοίχων μεγαλυναρίων «*Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὴν τιμιωτέραν... Μυστήριον ξένον*» καὶ «*Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὴν λυτρωσαμένην... Στέργειν μὲν ἡμᾶς*».

Τὸ ἕξαποστειλᾶριον ἐκ τρίτου, εἰς τοὺς αἶνους τὰ στιχηρὰ τοῦ Μηναίου, δοξολογία μεγάλη, καὶ τὸ ἀπολυτίκιον «*Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ*» ἅπαξ.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν ἐφυμνίων αὐτῶν.

ΕΙΣΟΔΙΚΟΝ «*Ἐκ γαστροῦ προὐ ἑωσφόρου ἐγέννησά σε ὄμοσε Κύριος καὶ οὐ μεταμεληθήσεται· σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα, κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὃ ἐκ παρθένου τεχθεῖς, ψάλλοντάς σοι ἀλληλούια*».

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ μόνον τὸ ἀπολυτίκιον «*Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ*» καὶ τὸ κοντάκιον τῆς ἑορτῆς «*Ἡ παρθένος σήμερον τὸν ὑπερούσιον τίπτει*». Ἀντὶ τρισαγίου «*Ὅσοι εἰς Χριστόν*».

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος: τῆς ἑορτῆς –μετὰ τοῦ προκειμένου αὐτοῦ–, 25 Δεκ., «*Ὅτε ἦλθε τὸ πλῆρωμα τοῦ χρόνου*» (Γαλ. δ' 4-7)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, 25 Δεκ., «*Τοῦ Ἰησοῦ γεννηθέντος ἐν Βηθλεέμ*» (Μτθ. β' 1-12).

Καθεξῆς ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἱ. Χρυσοστόμου. Εἰς τὸ Ἐξαιρέτως «*Μεγάλυνον, ψυχὴ μου... Μυστήριον ξένον*».

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ «*Λύτρωσιν ἀπέστειλε Κύριος τῷ λαῷ αὐτοῦ· ἀλληλούια*»· ἀντὶ τοῦ *Εἶδομεν τὸ φῶς*, «*Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ*» ἅπαξ. Ἀπόλυσις ὡς εἰς τὸν ἔσπερινόν.

Σημείωσις. Ἀπὸ τῆς σήμερον ἕως τῆς 4ης Ἰανουαρίου (2013) ἐπιτρέπεται κατάλυσις εἰς πάντα.

26. Τετάρτη. † Ἡ σύναξις τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου. Εὐθυμίου Σάρδεων ἱερομάρτυρος τοῦ ὁμολογητοῦ († 840).

Εἶδησις. Εἰς πάσας τὰς μεθεόρτους καθημερινὰς αἱ ἀκολουθίαι ψάλλονται μόνον ἐκ τοῦ Μηναίου (ὄρα ἔμπροσθεν γεν. τυπικὰς διατάξεις §§52-63).

Ἡ ἀκολουθία ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ (τυπικὸν 25ης Δεκ., §§ 9-11, καὶ ὑποσημ. 5).

Εἰς τὸν ἑσπερινὸν μετὰ τὸν προοιμακὸν δὲν γίνεται στιχολογία Ψαλτηρίου. Μετὰ τὴν εἴσοδον κ.λπ., τὸ μέγα προκείμενον «*Τίς θεὸς μέγας*» μετὰ τῶν στίχων αὐτοῦ. Ἀπολυτίκιον «*Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ*» (τὸ αὐτὸ καὶ εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τρίς). Ἀπόλυσις, ὡς χθές. Εἰς τὸ μεσονυκτικὸν μετὰ τὸ τρισάγιον τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἑορτῆς ἅπαξ.

Εἰς τὸν ὄρθρον τὰ καθίσματα τῆς ἑορτῆς «*Δεῦτε ἴδωμεν, πιστοί*», «*Τί θαυμάζεις, Μαριάμ*» ἐκ δευτέρου· ὁ ν' χῆμα. Κανόνες οἱ δύο τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν εἰρμῶν αὐτῶν, ὡς χθές· ἀπὸ γ' ὥδης τὸ κοντάκιον τῆς ἑορτῆς «*Ἡ παρθένος σήμερον*» καὶ τὸ μεσῶδιον κάθισμα «*Ἀγαλλιάσθω οὐρανός*» (ὄρα χθές μετὰ τὴν γ' ὥδην)· ἀφ' ε' τὸ κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου τῆς Θεοτόκου καὶ τὸ συναξάριον. Καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ μόνον τοῦ ἱαμβικοῦ κανόνος «*Ἔσωσε λαόν*»· ἀντὶ τοῦ *Τὴν τιμιωτέραν*, οἱ εἰρμοὶ καὶ τὰ τροπάρια τῆς θ' ὥδης ἀμφοτέρων τῶν κανόνων τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν μεγαλυναρίων ὡς χθές, καὶ εἶτα «*Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὴν τιμιωτέραν... Στέργειν μὲν ἡμᾶς*». Ἐξαποστειλάριον καὶ αἶνοι ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ (τῇ 26ῃ), δοξολογία μεγάλη, τὸ ἀπολυτίκιον «*Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ*» ἅπαξ.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα, εἰσοδικόν, ἀπολυτίκιον καὶ κοντάκιον ὡς χθές· ἀντὶ τρισαγίου «*Ὅσοι εἰς Χριστόν*». Ἀπόστολος –μετὰ τοῦ ἐν τῷ μηνολογίῳ προκειμένου αὐτοῦ– Σαββάτου μετὰ τὰ Χριστοῦγεννα, ζῆτει Σαβ. λδ' ἐβδ. ἐπιστ., «*Τέκνον Τιμόθεε, δίωκε δικαιοσύνην*» (Α' Τιμ. ε' 11-16). Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Σαβ. μετὰ τὰ Χριστοῦγεννα, «*Ἠκολούθησαν τῷ Ἰησοῦ ὄχλοι πολλοί*» (Μτθ. ιβ' 15-21). Εἰς τὸ Ἐξαίρετως «*Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὴν τιμιωτέραν... Στέργειν μὲν ἡμᾶς*». Κοινωνικὸν «*Λύτρωσιν ἀπέστειλε Κύριος τῷ λαῷ αὐτοῦ· ἀλληλούια*»· ἀντὶ τοῦ *Εἶδομεν τὸ φῶς* «*Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ*». Ἀπόλυσις ἡ τῆς ἑορτῆς.

Εἰδήσεις. 1. Ἀπὸ αἴριον ἕως τῆς 30ῆς Δεκ. τῶν κανόνων τοῦ Μηναίου προτάσσονται οἱ τῆς ἑορτῆς· τὴν μὲν 27ην καὶ 29ην ὁ α' κανὼν, τὴν δὲ 28ην καὶ 30ην ὁ β'. Καταβασίαι, ἐὰν ἐορτάζεται ἄγιος, «*Ἔσωσε λαόν*».

2. *Ἔως τῆς 30ῆς Δεκεμβρίου ἀντίφωνα τὰ τῆς ἑορτῆς· εἰσοδικόν* «Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς ὁ ἐκ παρθένου τεχθείς»· κοντάκιον «Ἡ παρθένος σήμερον τὸν ὑπερούσιον τίκει».

3. *Ἔως τῆς ἀποδόσεως τῆς ἑορτῆς εἰς πάσας τὰς ἀκολουθίας ἀπόλυσις* «Ὁ ἐν σπηλαίῳ γεννηθεὶς καὶ ἐν φάτνῃ ἀνακλιθεὶς διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν».

27. Πέμπτη. Στεφάνου πρωτομάρτυρος καὶ ἀποστόλου († 34).

Θεοδώρου ὀσίου τοῦ γραπτοῦ († 840).

Αἱ ἀκολουθίαι τοῦ πρωτομάρτυρος καὶ τοῦ ὀσίου συμπάλλονται μετὰ τῆς ἀκολουθίας τῆς ἑορτῆς, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Εἰς τὸν ἔσπερινόν ἄνευ εἰσόδου. Εἰς τὸν ὄρθρον ἄνευ καταβασίων, στιχολογοῦμεν δὲ «*Τὴν τιμιωτέραν*»· μετὰ τοὺς αἶνους παραλείπονται τὰ ἀπόστιχα καὶ ψάλλεται δοξολογία μεγάλη. Εἰς τὴν λειτουργίαν, ἀντίφωνα τῆς ἑορτῆς· εἰσοδικόν «*Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἐκ παρθένου τεχθείς*». Μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπολυτικά «*Ἡ γέννησίς σου*», «*Βασιλεῖον διάδημα*» καὶ τοῦ ναοῦ· κοντάκιον «*Ἡ παρθένος σήμερον τὸν ὑπερούσιον τίκει*». Τρισάκιον. Ἀπόστολος: τοῦ πρωτομάρτυρος, Δευτ. γ' ἔβδ. Πράξ., «*Στέφανος πλήρης πίστεως καὶ δυνάμεως*» (Πρξ. ζ' 8-ζ' 5, 47-60)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Κυρ. ιγ' Ματθ., «*Ἀνθρωπὸς τις ἦν οἰκοδεσπότης*» (Μτθ. κα' 33-42). «*Ἄξιον ἐστί*». Κοινωνικὸν «*Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν*».

28. Παρασκευή. Τῶν ἁγίων Δισμυρίων τῶν ἐν Νικομηδείᾳ καέ-
ντων μαρτύρων († 302). Γλυκερίου μάρτυρος.

Ἀπόστολος: ἡμέρας, Παρ. λ' ἔβδ. ἐπιστ. (Ἐβρ. ια' 8-14)·
Εὐαγγέλιον: ἡμέρας, Παρ. ιε' ἔβδ. Λουκᾶ (Μρ. ιβ' 1-12).

29. Σάββατον μετὰ τὰ Χριστούγεννα. Τῶν ἁγίων νηπίων τῶν
ὑπὸ τοῦ Ἡρώδου ἀναιρεθέντων· Μαρκέλλου ὀσίου. Γεωργίου
Νικομηδείας, ποιητοῦ τῶν κανόνων.

Ἡ ἀκολουθία κατὰ τὴν ἐν τῷ Μηναίῳ τάξιν. Ἀπόστολος
–μετὰ τοῦ ἐν τῷ μηνολογίῳ προκειμένου αὐτοῦ– Σαββάτου
μετὰ τὰ Χριστούγεννα, ζῆτει Σαβ. λδ' ἔβδ. ἐπιστ., «*Τέκνον Τι-
μόθεε, δίωκε δικαιοσύνην*» (Α' Τιμ. ζ' 11-16)· Εὐαγγέλιον:
ὁμοίως, Σαβ. μετὰ τὰ Χριστούγεννα, «*Ἠκολούθησαν τῷ Ἰη-
σοῦ ὄχλοι πολλοί*» (Μτθ. ιβ' 15-21).

30. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΧΡΙΣΤΟΥ ΓΕΝΝΗΣΙΝ. «Ἰωσήφ τοῦ μνήστορος, Δαυὶδ τοῦ προφητάνακτος καὶ Ἰακώβου τοῦ ἀδελφοθέου». Ἀνυσίας ὀσιομάρτυρος τῆς ἐν Θεσσαλονίκη († 285-305). Φιλεταίου μάρτυρος († 351), Λέοντος ὀσίου ἀρχιμανδρίτου, Γεδεών ὀσιομάρτυρος τοῦ νέου τοῦ ἐν Τυρνάβῳ († 1812). Ἦχος πλ. α´· ἑωθινὸν η´.

Τυπικὸν 25ης Δεκ., περίπτωσις ε´ §§41-43· τὰ τῆς Κυριακῆς μετὰ τὴν τοῦ Χριστοῦ γέννησιν βλέπε ἐν τῷ Μηναίῳ μετὰ τὴν 26ην καὶ πρὸ τῆς 27ης Δεκεμβρίου.

Εἰς τὴν θ´. Ἀπολυτικά «*Ἡ γέννησίς σου*», Δόξα, «*Τὰς ἀλγηδόνας*»· κοντάκιον «*Ἡ παρθένος σήμερον*».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακὸς καὶ τὸ Ψαλτήριον.

Εἰς τὸ «*ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΣΑ*», ἀναστάσιμα 4, τῆς ἑορτῆς ἰδιόμελα «*Δεῦτε ἀγαλλιασώμεθα*» κ.λπ. 3 καὶ τῶν θεοπατόρων προσόμοια 3, Δόξα, «*Μνήμην ἐπιτελοῦμεν*», Καὶ νῦν, «*Ἐν τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσῃ*».

Εἰσοδος, «*Φῶς ἰλαρόν*», τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας.

Ἀποστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, «*Ἰερῶν μνήμη*», Καὶ νῦν, «*Χορεύουσιν ἄγγελοι*».

Ἀπολυτικά «*Τὸν συνάναρχον Λόγον*», Δόξα, τῶν διακαιῶν «*Εὐαγγελίζου, Ἰωσήφ*», Καὶ νῦν, «*Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ*».

Ἀπολύσις «*Ὁ ἐν σπηλαίῳ γεννηθεὶς καὶ ἐν φάτνῃ ἀνακλιθεὶς διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν καὶ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν*».

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Ὁ τριαδικὸς κανὼν τοῦ ἤχου, τὰ τριαδικὰ «*Ἄξιόν ἐστι*», τρισάγιον κ.λπ., ἀπολυτικίον «*Ἡ γέννησίς σου*».

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτικά. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα καὶ ἀνά ἕν μεθέορτον (30 Δεκ.) ἀντὶ θεοτοκίων. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (η´) μετὰ πάσης τῆς συνήθους τάξεως αὐτοῦ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος μετὰ τῶν εἰρωμῶν, καὶ οἱ δύο τῆς Κυριακῆς μετὰ τὰ Χριστούγεννα· ἀπὸ γ' ᾠδῆς τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου (χῦμα) καὶ ψάλλονται τὰ μεσῶδια καθίσματα τῆς Κυρ. μετὰ τὰ Χριστούγεννα «Πατὴρ ὡς ἀληθῶς», Δόξα, Καὶ νῦν, «Χορὸς τῶν προφητῶν»· ἀφ' ε' τὸ κοντάκιον «Εὐφροσύνης σήμερον» μετὰ τοῦ οἴκου αὐτοῦ (Κυρ. μετὰ τὰ Χριστούγεννα), τὸ συναξάριον τῆς 30ῆς τοῦ μηνὸς καὶ τὸ ὑπόμνημα τῆς Κυριακῆς.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «Ἔσωσε λαόν»· «Τὴν τιμιωτέραν», «[Μεγάλυνον, ψυχὴ μου, τὴν τιμιωτέραν...] Στέργειν μὲν ἡμᾶς».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἅγιος Κύριος», τὸ ἡ' ἀναστάσιμον «Δύο ἀγγέλους βλέπασα», τὸ τῶν ἁγίων «Σὺν Ἰακώβω μέλψομεν» καὶ τῆς ἑορτῆς «Ἐπεσκέψατο ἡμᾶς».

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ ἀναστάσιμα 4 καὶ τῆς ἑορτῆς 4 «Εὐφραίνεσθε, δίκαιοι» κ.λπ. –εἰς στίχους τὰ δύο τελευταῖα α') «Εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ μου· κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου», β') «Ἐκ γαστρὸς πρὸ ἐωσφόρου ἐγέννησά σε· ὤμοσε Κύριος καὶ οὐ μεταμεληθήσεται»–, Δόξα, τὸ ἰδιόμελον τῆς Κυρ. μετὰ τὰ Χριστούγεννα «Αἶμα καὶ πῦρ καὶ ἀτμίδα καπνοῦ», Καὶ νῦν, «ὑπερευλογημένη». Δοξολογία μεγάλη, «Ἀναστάς ἐκ τοῦ μνήματος» (ἢ «Σήμερον σωτηρία»).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν ἐφρυνίων αὐτῶν (ὡς εἰς τὸ Μηναιὸν 25 Δεκ.).

ΕΙΣΟΔΙΚΟΝ «Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν...»

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ ἀπολυτίκια «Τὸν συνάναρχον», «Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ», «Εὐαγγελίζου Ἰωσήφ», καὶ τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Ἡ παρθένος σήμερον». Τρισάγιον.

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος: Κυρ. μετὰ τὰ Χριστούγεννα, Κυρ. κ' ἐπιστ., «Γνωρίζω ὑμῖν τὸ εὐαγγέλιον» (Γαλ. α' 11-19)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «Ἀναχωρησάντων τῶν μάγων» (Μτθ. β' 13-23).

Εἰς τὸ Ἐξαιρέτως «Ἄξιον ἐστίν».

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ «Αἰνεῖτε»· «Εἶδομεν τὸ φῶς», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας ὡς συνήθως.

31. Δευτέρα. Απόδοσις τῆς ἑορτῆς τῶν Χριστουγέννων. Μελάνης ὁσίας τῆς Ῥωμαίας († 449), Ζωπικοῦ ὀρφανοτρόφου (δ' αἰ.).

Ἡ ἀκολουθία ὡς ἐν τῇ κυρία ἡμέρᾳ τῆς ἑορτῆς (25 Δεκεμβρίου) μετὰ τῶν ἐξῆς διαφορῶν:

Εἰς τὸν ἑσπερινὸν μετὰ τὸ δοξαστικὸν τῶν ἑσπερίων γίνεται εἴσοδος, «*Φῶς ἰλαρὸν*» καὶ τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας. Τὰ ἀναγνώσματα καταλιμπάνονται ὡσαύτως καὶ τὰ ἰδιόμελα τῆς λιτῆς. Ἀπόστιχα τὰ τῆς ἑορτῆς, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ, καὶ τὸ ἀπολυτίκιον «*Ἡ γέννησις σου, Χριστέ*» γ'. Ἀπόλυσις ὡς ἐν τῇ ἑορτῇ.

Εἰς τὸν ὄρθρον δὲν λέγεται τὸ μετὰ τὸν πολυέλεον κάθισμα οὔτε Εὐαγγέλιον. Ἀπὸ γ' ὥδῆς τῶν κανόνων, ἀντὶ τῆς ὑπακοῆς, τὸ μετ' αὐτὴν κάθισμα «*Ἀγαλλιᾶσθω οὐρανός*» δίς· ἀφ' ε' τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τῆς ἑορτῆς, τὸ συναξάριον τῆς 31ης Δεκεμβρίου. Καταβασίαι διπλαῖ καὶ ἡ θ' ὥδῆ ὡς ἐν τῇ ἑορτῇ.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικόν, ὡς ἐν τῇ ἑορτῇ· ἀπολυτίκιον «*Ἡ γέννησις σου, Χριστέ*», κοντάκιον «*Ἡ παρθένος σήμερον*». Τρισάγιον. Ἀπόστολος ἡμέρας, Δευτ. λα' ἔβδ. ἐπιστ. (Ἑβρ. ια' 17-31). Εὐαγγέλιον: παραλειφθέν, Πέμ. β' ἔβδ. Ματθ. (Μτθ. η' 23-27). Καθεξῆς ἡ θεία λειτουργία τοῦ ἱ. Χρυσοστόμου. Εἰς τὸ Ἐξαίρετως, «*Μεγάλυνον, ψυχῆ μου, τὴν τιμιωτέραν... Στέργειν μὲν ἡμᾶς*»· κοινωνικὸν «*Λύτρωσιν ἀπέστειλε Κύριος τῷ λαῷ αὐτοῦ· ἀλληλούια*»· ἀντὶ τοῦ Εἶδομεν τὸ φῶς «*Ἡ γέννησις σου, Χριστέ*». Ἀπόλυσις ἡ τῆς ἑορτῆς.